

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Товариство “Українських Робітничих Вістей”.
Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

ЧИМ ВОНИ ПОПИСУЮТЬ СЯ.

Крім подих брехонь і ріжких наклепів на адресу українських робітників, “Укр. Голос” подає часом дещо і розвяслюючого. Бо не хочеться вірити, щоб чоловік при здоровій голові, а ще до того редактор, так в живі очі робив з білого чорне а з чорного біле ради лише очорнювання свого противника. Навпаки, хочеться ся твердо вірити, що редактори “Укр. Голосу” щось бракує і він випише бодай деякі свої ісенітніці по просто тому, що не добуває своєю пришедуватою головою дійсного стану речей. Інакше деяких його мізковань поясити собі не можна.

Ось в останнім числі “Укр. Голосу” з 16. серпня бачимо таку дивовижу. Бере “Укр. Голос” і мішає разом Канадійський Комітет Помочі Голодуючим в Савітській Росії і Комітет Помочі Голодуючим на Радянській Україні і верзе таке, що вже переходить всякі сподівання. Обчисляє на підставі “У. Р. В.”, кілько то зібрав Комітет Помочі Голодуючим на Радянській Україні і кілько вивисав на руки тов. М. Левицького в Празі на поміч голодуючим України, а дальше доказує на чім світ стоїть, що сей комітет не міг купувати поживи в Америці і посылати її до Одеси. А ще дальше доказує “Укр. Голос”, що пожива з Америки на поміч голодуючим на Україні пішла до Одеси не від Комітету Помочі Голодуючим на Радянській Україні, але від кого иншого, і що з тим транспортом поживи “вінніпегський комітет не має нічого спільного”.

Всі ті “докази” “Укр. Голосу” надрукував ще чорним друком, щоб показати, як то він припилює до стіни українських комуністів в Канаді.

А тимчасом згадаїти “аргументи” “Укр. Голосу” се вже вершок глупоти редактора той газети. Бо той редактор потрафив переглянути всі числа “Укр. Роб. Вістей”, в котрих було поміщено щонебудь в звязку зі збірками Комітету Помочі Голодуючим на Радянській Україні, а не потрафив зрозуміти того, що було написано в передостаннім числі “Укр. Роб. Вістей” про справу, над якою так розвів ся “Укр. Голос”. Іменно на невмісний закід “Укр. Голосу”, що Канадійський Комітет Помочі Голодуючим в Савітській Росії злучив ся з товариством “Приятелі Савітської Росії” в Злучених Державах, яке після брехні редактора жидівської газети “Форвертс” і в стро раз перебільшеної тої самої брехні “Свободою” і “Укр. Голосом” видає гроші на поміч голодуючим на большевицьку пропаганду, — “Українські Робітничі Вісті” навели у відповід дослівно той закід з “Укр. Голосу” і заявили від себе слідує:

“Повище наведеною писанню “Укр. Голос” хоче сказати, що гроші зібрані Канадійським Комітетом Помочі Голодуючим в Савітській Росії, ідує на “большевицьку пропаганду”, бо згаданій комітет злучив ся з товариством “Приятелі Савітської Росії” в Злучених Державах.

А тимчасом Канадійський Комітет Помочі Голодуючим в Савітській Росії, вже після того як злучив ся з товариством “Приятелі Савітської Росії”, вивисав через представника Російського Червоного Хреста в Нью Йорку, д-ра Дубровського, за 3.000 доларів поживи і одеські для голодуючих на Україні — і ся поміч дійшла вже в назначене місце”.

Де тут згадуєт ся хоч словом про Комітет Помочі Голодуючим на Радянській Україні? Де тут говорять ся що про тов. М. Левицького в Празі? Та-ж найменше грамотній чоловік бачить, що мова тут іде про Канадійський Комітет Помочі Голодуючим в Савітській Росії і вивисав ним через представника Рос. Черв. Хреста в Нью Йорку за 3.000 поживи для голодуючих на Україні, а не про Комітет Помочі Голодуючим на Радянській Україні і вивисав ним грошей на поміч голодуючим України через тов. М. Левицького в Празі. Лише в редактор “Укр. Голосу” може бути така капустяна голова, що він сего не добуває і мішає горіх з капустою та доказує, що Комітет Помочі Голодуючим на Радянській Україні не вивисав з Америки через Одесу поживи для голодуючих на Україні, “Укр. Голос” надармо пріє і “доказує” чорним друком те, про що ніхто ніколи не говорив, що так було.

Редактор “Укр. Голосу” свідомо чи через свою глупоту налив згадаїти повище ісенітніці, щобі ляннути щось і та Комітет Помочі Голодуючим на Радянській Україні. Сам він був зачепив безпідставно Канадійський Комітет Помочі Голодуючим в Савітській Росії, а коли у відповід на се отримав заслужену відправу, він обернув kota хвостом і каже, що ся відповід відносить ся до Комітету Помочі Голодуючим на Радянській Україні. І сам перекрутивши так справу, він говорить далі, що комуністи самі підносили справу збірок для голодуючих на Україні і оправдуєт ся вже з того, чого ще ніхто не знає, себто самі показують, що щось з їх роботою недобре. На таке очевидно перекручуване справи може здобути ся лише цілком знавша морально або цілком дурна людина.

Що-ж до діяльності Канадійського Комітету Помочі Голодуючим в Савітській Росії, який вивисав не так давно за 3.000 доларів поживи для голодуючих на Україні і ся пожива зайшла вже в назначене місце, то пригадаємо на отсім місяці, що українські робітники були ініціаторами-основателями того комітету, брали в нім найдіяльішу участь і найбільше зложили на його руки грошей. І власне “Укр. Голос” лаяв за те укр. робітників, що вони через той комітет помагали голодуючим в Сов. Росії. Тому ми маємо повне право сказати, що вивисав тим комітетом поміч для голодуючих на Україні, походить від українських робітників, поміжмо того, що істнує вже тепер осібний Комітет Помочі Голодуючим на Радянській Україні. І тому то брехнею є твердження “Укр. Голосу”, що з приводу отримання на Україні поживи з Америки “комуністи хвалять ся чужим вчинком”. Тому то брехнею є його говорене, що з транспортом поживи з Америки на Україну “вінніпегський комітет не має нічого спільного”, бо якраз вінніпегський комітет для несення помочі голодуючим в Савітській Росії сю поживу на Україну вивисав.

За те “Укр. Голос” в підлий, хуліганський спосіб виступав цілий час проти роботи того комітету, почавши від його основанія минулого року аж по нинішній день. Теперішня глупа базгранина “Укр. Голосу” звернена лише на те, щобі шкідити справі помочі голодуючим як в Савітській Росії, так і на Радянській Україні. Тільки що в редактора “Укр. Голосу” нема ніяких фактів на побороване роботи в користь голодуючих і він мусить пописувати ся брехнями, кривдством, сплетнями а також — своєю власною глупотою.

ДЕМОКРАТІЯ І ТІ ЗАКОНИ.

В кожній демократичній країні, а в тім числі і в Канаді, істнують певні демократичні закони, які регулюють життя даної країни. Через кожних кілька років приходять до виборів, скажемо Канади, пани “розуміючі” закони і просять вибрати їх до парламенту, як до законодавчого тіла, а завівши там, вони уложать такі закони, які виборцям і в сні не снили ся. Виборці, ширі вірячи в принципи демократії, або не маючи повняти про ніякі принципи, лише згідно поживуючи головами на високопарній фразі демократичного демарго, вибирають його до парламенту.

На сім демократична виборча оперетка скінчила ся. Виборці не тільки тратять вську звязь зі “своїм послом”, але вони не мають над ним жадної контролі і не знають нічого ні про його роботу, ні про його політичне становище в парламенті. Вся робота в парламенті лежить на його власній совісті: хоче голосувати за данний законопроєкт — голосує, не хоче — голосує проти, а хоче — не голосує ні за, ні проти, або голосує і за і проти.

Великий Конфуцій сказав, що “нехай мертві мертвими клопочуть ся”. А ми, живі, що живемо в живих часах демократії, мусимо клопотати ся ті законами так далеко, як вони нами клопочуть ся тоді, як ми заявляємо, що поза демократією істнують ще класи, що демократія се омана, якою пануюча клася хоче замилити очі всім прозвіраючим. А коли ми заговоримо мовою поневоленої класи, то демократичний закон знайде нас і ели ми не захочемо йому покорити ся, то він покорить нас силою.

А коли говорять пануюча клася, тоді демократичний закон мовчить, він перед нею робить ся гнучкий і ели вона говорить і робить проти закону, то... закон по демократичному уступити ся її з дороги, забіжить заду, перепросить за неповоротливість і солодко підлабузничуюче запитає панів — чим він може їм служити. Одним словом, обидеть ся з пануючою класою по демократичному.

Ось маємо, маленький взірєць сего в Канаді, де є навіть дуже демократичні закони, які не признають клас, лише загальне горожанство — емпішнї.

Час від часу демократичний спокій емпішнї почав нарушуватись боротьбою неприємних демократією клас. Ся боротьба вивисала часами в великі робітничі страйки на залізних дорогах, трамваях, майнах, підчас котрих в неутраляній демократичній емпішнї гини-яйця, або було збито в хаті.

Се недопустиме, сказала собі емпішнї. Сему ликови треба якось зарадити. І от щоби бодай раз доказати, що добродій емпішнї лежить йому на серці, парламент в Оттаві заяв ся за сю справу і сказав, не класам, але капіталістам і робітникам, що ели між ними зайдуть якісь непорозуміння, то вони, замість вирішувати їх боротьбою, повинні вдатися до правительства. Попросту сказавши, парламент ухвалив такий закон — “Леміє ект” — який каже, що ели між капіталістами і робітниками повстане спір, то перед тим як рішати його страйком або локавтом, покривденна сторона може владіт до правительства за помічю. Поки правительство буде узгаляновати сю справу, надаюча сторона повинна здержати ся від нападу, в противній разі вона буде відвічална за наслідки, тобто за погнілі яйця емпішнї.

Таке демократичне, чудо стало ся в Канаді 15 літ тому назад.

Дня 16. липня с. р. залізнодорожні компанії в Канаді, включно з “нашою”, “говорячиною”, оголосили своїм робітникам знизку платні. Робітники владіт до демократії: прошу пані, на нас компанії нападають, а у вас, там є закон — “Леміє ект” — в яким говорять ся, що ели ми годимо ся на посередничу раду, то компанії мусять здержати ся зі знизкою нашої платні так довго, аж поки ся рада не скаже в сіє справі свого слова. Отож ми, робітники, годимо ся на сформоване тої посередничої ради, а ви, прошу пані демократії, дайте грубшим кінцем того демократичного “Леміє екту” залізнодорожним компаніям між вуха, щоби вони затримались зі знизкою платні.

ДЕЩО ПРО ЖИВИХ, МЕРТВИХ І... ЕТИЧНИХ АНАРХО-КОМУНІСТІВ.

Видихаєт ся ретрауріщина на еміграції. Так-якось природно, без фаталізму, в повнім контрасті до свого крикливого народження — тихо вимирає.

Були правительства, були місці, штаби, і все се зникло з лиця землі. Лишили ся одинокі табори, з яких час від часу залунає душа роззираючий голос катіваного жовніра, зголосившого ся до візду на Радянську Україну. Се петлюрівські недобитки старшини мстять ся за всі свої невдачі на сім “нешасним” “большевицьким” жовнірі.

Похвалило канадійське правительство робітників за так добре розуміне законів демократії і приобіцяло, що все буде гаразд. Добре, що є “Леміє ект”.

Так минали дні за днями, робітники ждали, правительство з компаніями переписувало ся, робітникам обіцяло, що все іде гаразд, посередничо рада формувалась, вже навіть мала засідання, компанії мовчали та з “Леміє екту” в кулак сміяли ся, аж прийшов день 15. серпня, робітники глянули на свої “пей-чеки” і “Леміє ект” завмер у них на устах.

Деж та демократія? Де її закон?

Коли ми ставимо сі питання, то відповідаючи на них, мусимо сказати, хто є та демократія і хто ухвалює закони. А се тема така довга і нудна і проно так вже багато говорило ся, що ми полишимо її на боці і дамо слово про закон і про те, кому він служить самій демократії, власне її речничкою, вінніпегській газеті “Free Press”. В редакційній статі п. н. “The Railways and the Law”, “Free Press” з 15. серпня пише про спір між залізнодорожними магнатами і робітниками в Канаді слідує:

“Залізничні мають признаєтих на те адвокатів і спеціальних апелянтів для доказування, що вони мають технічно легальне право до повняття того курсу, який довів до теперішнього клопоту”.

Так говорять сама демократія тоді, коли вона боїть ся, що через страйк залізнодорожників її прийдет ся істи гнідї яйця.

А дальше та сама “Free Press” каже на адресу залізнодорожних компаній ще й таке: “Але коли вони хотять іхати своїми вагонами, то при помочи звичайного признаєтих закона, вони через своїх експертів-адвокатів глядять за технічною обороною іхного кроку; а відтак вони остерігають правительство, щоби вони держало ся осторонь від іх посястий”.

Таке то сама про себе вибульке демократія тоді, як почує, що пахне класовою боротьбою. Тоді вона виразно заговорить, що демократичні закони служать виключно пануючій класі, що адвокати і інші наняті слуги капіталу повернуть закон демократії в той бік, в який хочуть капіталісти. Ніякі заходи правительства не помажуть, як нічого вони не помагли підчас теперішнього спору між залізнодорожними магнатами і робітниками в Канаді. Паном краю є той, хто має в своїх руках средства продукції. Хто би не ухвалював закони краю, він заставити їх собі служити. Тому всі закони всіх демократичних країн служать виключно пануючій класі.

Добре бути великими людьми. В найтяжкій і найприкрійшій дні свого народу вони не тратять притомності, але з холодокрівністю мариніваного оселедця роблять своє велике діло... Бо великі люди можуть робити тільки велике діло. Був свого часу великий анархіст-ідеаліст Крапоткін.

БЛАГОДАТЬ ВЕРСАЛЬСЬКОГО МИРА.

На шпальтах нашої часописи ми вже запізнали наших читачів з сими горедальними тварами, з репарациями, котрі наложали побідні держави на побиту Німеччину. Ми представили теж іх наслідки для самої Німеччини, та для цілого світа. Сегодня хочемо знова представити нашим читачам, иншу картину, яка теж спричинена звисним Версальським миром. Ми памятаємо еше, з яким великим патосом п. Вилсон, сей прогнанний політичний жонгляр, заповів кінець мілітаризму. Якого обману якраз під сею фразою доконують побідники світа, які тварають наложено на німечійський робітничий народ, як мілітаризм антанті свідомо руйнує Німеччину, се якраз хочемо тут представити.

Версальський мир передбачає як запоруку для переведення його постанов військово-обсаджене усіх частин Німеччини, що лежать на захід від Рену. Се обсаджене треватиме 15 років. Кошти згоб-ж мусить очевидно заплатити Німеччина.

Отсі кошти вносили суму 3.936.954.542, за час від 1-го цвітня до 31-го грудня 1921 р. 1.085.655.360 золотих марок.

Рівнож істнує в тіє части краю цивільна влада союзників, зложена з представників Бельгії, Франції, Англії і Злучених Держав. Се т. зв. Високий Виділ союзників для ренських країв. І кошти сеї інституції поносить Німеччина. До 31. марта 1921 р. кошти удержаня сеї інституції вносили 7.313.911.289 за час від 1. цвітня до 31. грудня 1921 року 3.691.589.000 паперових марок. Горедальність тих сум, рабунок німецького люду під плащиком мирового договору слід би трохи ближше пояснити. І так кошти сею виділу постійно зростають. Еше в першій кварталі 1920 р. вони вносили всього 12 мільонів марок, а в останнім кварталі 1921 р. вже 92 мільонів.

Умова про західно-ренську країну передбачала всього виділ з 4 членів і пару помічників сил. Тимчасом проти змісту сеї умови прі кінці 1921 р. працювало в Високому Виділі 1.300 осіб.

Співробітники сею Виділу живуть розкішно, очевидно на кошти німецького люду. Ім і треба спеціальних люксових помешкань. І так лише кошти урядженя помешкань членів сею Виділу вносять між 235.858 марок до 464.117 марок. Очевидно на кошти німецького робітництва вони з мовили собі спальні по 55.000 марок (марки 1920 р.), ховари для кімнати для гоїсти по 19.150 марок. Очевидно члени сеї комісії здебільша французські агітатори, яких тепер оплачує німецький робітничий.

Однак, поведене цивільної влади еше-дуже чемне в порівнянню з військовою владою, котра свідомо руйнує німецьке народне господарство. В супереч постановам умови про західно-ренські країни про заведення військової влади 240 гектарів землі в 24 місцевостях для рілїничих заведень для жовнірів.

Хотий військова влада має в своїм посіданю 9 бундів німецьких площ для військових аеропланів, то вона заняла еше 1.303 гектарів на 24 нових площ. Так то зменшено зовсім без потреби засівну площу, зменшено отже продукцію хліба, котра і так не могла вижити німецький народ, і то в цілі непродуктивній, лише щоби панове офіцери могли чим виповняти час та не занудились. Очевидно і кошти урядженя сих площ для військових аеропланів мусить заплатити німецький пролетаріят. А вони не малі. Коже уряджене такої площі вносить понад 30 мільонів марок.

Залога мала до своєї розпорядимости 3.800 гектарів бундів німецьких площ для стріляння і вправ. Сего ім було за мало. Вони заняли еше площину в 3.210 гектарів. Так то ся “неутраляна” зона, котра по вистові авторів Версальського мира малаб зближити німецький і французський народ, виконує своє завдане постійним маневрами французських військ перед очима німецького люду.

Мало сього. Військо нудить ся. Треба мужув чимось знимати. Треба отже нових площ для егзеєрки. На то занято знова 6.000 гектарів землі. А панам офіцерам і їх утримкам треба бавитись, треба площ для спорту, для забав. І на то занято знова 250 гектарів.

Коли в сіє частині краю ранше було 28 німецьких гарнізонів, в яких було 70.000 жовнірів, то зараз антанта удержує тут 228 гарнізонів і 130.000 жовнірів.

Очевидно ся зовсім не потрібна залога збільшує і так вже істнуючий брак помешкань а то тим більше, що панам офіцерам самим скучно і вони спроважують тут свої родини і свої приятелі.

1-го грудня 1921 р. заняли офіцери 9.700 приватних помешкань з 38.000 кімнатами а крім сього 13.000 приватних покоїв в приватних квартирах.

А панове-генерали, що все зуміли уряджувати приємно (Докічене на 4-ій сторині).